

- Розбиття на блоки: поділ мовлення на смислові одиниці, які можна опрацювати окремо.
- Селективна увага: зосередження на ключових елементах повідомлення, уникаючи перевантаження.
- Підготовка: вивчення термінології, контекстуальних тем та стилю доповідачів.

Майбутні перекладачі-синхроністи повинні демонструвати еквівалентність та точність через свідоме використання лінгвістичних контрастів та когнітивних стратегій (Sotnykov et al., 2020). Постійне тренування таких технік значно покращує швидкість, запам'ятовування та якість перекладу.

Синхронний переклад з англійської на українську — це делікатний баланс між точністю, інтуїцією та самоконтролем. Ефективність перекладу досягається через гнучкість, вміння переформулювати висловлювання та мінімізацію втоми. Мистецтво синхронного перекладу полягає не в досконалості, а в здатності пристосовуватися — у тому, щоб сенс сказаного передавався, незважаючи на всі бар'єри, навіть у стресових ситуаціях. Тому ефективний переклад — це вміння передавати людську думку крізь дві мови з мінімальною втратою змісту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Gile D. Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training. *The Journal of Specialised Translation*. 2010. No.14, P. 263–265.
2. Setton R., Dawrant A. Conference Interpreting: A Complete Course. Amsterdam / Philadelphia, 2016. 470 p.
3. Skrylnyk S. Linguistic and Cognitive Modelling of Concentration and Inhibition in Simultaneous Interpreting Quality Assessment. *East European Journal of Psycholinguistics*. 2025. Vol. 12 No. 2, P. 387-408.
4. Skrylnyk S. Cognitive Features of Language Interference in Simultaneous Interpreting. *Problems of Semantics, Pragmatics and Cognitive Linguistics*. 2024. Issue 46. P. 209-222.
5. Sotnykov A., Bogdanova T., Vasylchuk L. Bilateral Interpretation and Its Teaching Methods to Foreign Students. *Arab World English Journal: Special Issue on English in Ukrainian Context*. 2020. P. 40-46.

ОМОНІМІЯ, ПОЛІСЕМІЯ ТА НЕОЛОГІЗМИ ЯК ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Леся ОВСІЄНКО

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології ННІ іноземних мов,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Переклад економічної термінології німецької мови часто супроводжується труднощами, пов'язаними з омонімією, полісемією та появою нових термінів. Ці мовні явища ускладнюють точну передачу змісту, оскільки одне слово може мати кілька значень або нові поняття ще не мають усталених відповідників у мові перекладу (Овсієнко, 2023).

Омонімія в економічній лексиці проявляється тоді, коли один і той самий термін має різні значення залежно від контексту. Наприклад, німецьке слово *Bank* може означати як «фінансову установу», так і «лавку»:

- *Die Bank gewährt dem Unternehmen einen Kredit* – Банк надає підприємству кредит
- *Er sitzt auf der Bank im Park* – Він сидить на лавці в парку

У професійному економічному тексті неправильне тлумачення таких омонімів може призвести до суттєвих помилок у змісті документа.

Подібною є ситуація з терміном *Kurs*, який у різних контекстах має різні значення.

- *Der Euro-Kurs ist heute gestiegen* – Курс євро сьогодні зріс
- *Ich besuche einen Deutschkurs* – Я відвідую курс німецької мови

Полісемія також створює труднощі перекладу, оскільки один термін може мати кілька близьких за значенням варіантів. Це характерно для багатьох економічних понять, які змінюються разом із розвитком економіки. Наприклад, слово *Anlage* може означати «інвестицію», «обладнання», «приміщення, цех», або «додаток до документа».

- *Die Anlage in Aktien ist riskant* – Інвестиції в акції є ризикованими
- *Die technische Anlage wird modernisiert* – Технічне обладнання модернізується

Ще один приклад термін *Umsatz*, який може перекладатися як «виручка», «оборот» або «товарообіг».

- *Der Umsatz des Unternehmens steigt jährlich* – Виручка підприємства щороку зростає.
- *Der Warenumsatz im Handel nimmt zu* – Товарообіг у торгівлі збільшується.

Неологізми становлять окрему проблему перекладу, оскільки вони з'являються разом із новими економічними явищами, особливо у сфері цифрової економіки. Наприклад, сучасна німецька економічна мова активно використовує нові терміни, які ще не мають стабільних українських відповідників (Овсієнко, 2025).

- *Die Sharing Economy wächst schnell* – Економіка спільного користування швидко зростає.
- *Das Unternehmen investiert in Kryptowährungen* – Компанія інвестує у криптовалюту.
- *Viele Firmen setzen auf Homeoffice* – Багато компаній переходять на дистанційну роботу.

Особливо складними є складні композитні терміни, характерні для німецької мови. Вони часто складаються з кількох компонентів і потребують точного перекладу кожного елемента: *Preissteigerungsrate* – рівень зростання цін, *Arbeitsmarktpolitik* – політика ринку праці.

Крім того, перекладач повинен враховувати культурні та правові відмінності між країнами. Наприклад: *Die Firma ist eine AG* – Компанія є акціонерним товариством; *Er zahlt in die Rentenversicherung ein* – Він сплачує внески до пенсійного страхування.

У таких випадках важливо не лише перекласти термін, а й врахувати специфіку економічної системи країни.

Для подолання зазначених труднощів перекладачі використовують спеціалізовані словники, професійні глосарії та консультації з фахівцями. Важливу роль також відіграють сучасні технології, зокрема системи пам'яті перекладів і термінологічні бази даних.

Отже, омонімія, полісемія та неологізми значно ускладнюють переклад економічної термінології. Водночас вони стимулюють розвиток перекладацьких стратегій і вимагають від перекладача не лише мовної компетентності, а й глибокого розуміння економічної тематики. Саме це забезпечує точність перекладу та ефективну міжнародну комунікацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Овсієнко Л. Besonderheiten der Übersetzung spezifischer Lexik im Internet-Diskurs. *Актуальні проблеми сучасного перекладознавства* : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Черкаси, 07 грудня 2023 р. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2023. С. 95-96.
2. Ovsienko L. Überblick über die wichtigsten Anforderungen an Übersetzer und Übersetzungsfehler. *Україна та німецькомовні країни: культурні, літературні та мовні контакти* = *Die Ukraine und die deutschsprachigen Länder in Kultur-, Literatur- und Sprachkontakt* : Матеріали XXXII Міжнар. наук.-практ. конф. Асоціації українських германістів, м. Чернівці, 26–27 вер. 2025 р. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. S. 150-151.

L'AVANT-GARDE LITTÉRAIRE UKRAINIENNE EN TRADUCTIONS FRANÇAISES : UNE PERSPECTIVE LINGUO-POÉTIQUE (LE CAS DE VALÉRIAN POLICHTCHOUK)

Tetiana KACHANOVSKA

Docteure en traductologie, Institut français d'Ukraine

Épanouie dans la période de l'entre-deux-guerres, l'avant-garde ukrainienne est un phénomène riche et varié. Sa composante littéraire comprend plusieurs courants dont les plus marquants sont le futurisme, l'expressionnisme et le constructivisme. Après la défaite de la République populaire d'Ukraine, les avant-gardistes étaient parmi les principaux acteurs du renouveau national qui « ambitionnait la promotion d'une culture originale se démarquant nettement de l'influence russe [et qui] recherch[ait] l'épanouissement de l'entité nationale (...) deva[n]t conduire à l'indépendance de l'Ukraine » (Joukovsky, 1986: 28). Toute une constellation de ces auteurs fut anéantie par les purges staliniennes. C'est par miracle ou grâce au dévouement de leur proches (Manova, 2004) qu'une partie du patrimoine avant-gardiste a pu être sauvée, car le régime soviétique cherchait à faire disparaître non seulement l'auteur, mais aussi son œuvre.

Chef de file du constructivisme ukrainien, qu'il qualifia lui-même de « spiralisme dynamique », Valérian Polichtchouk (1897–1937) fut un poète, écrivain et critique littéraire très prolifique. Ayant un engagement révolutionnaire dès son jeune âge, il fut